

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

Katedra ekologie a životního prostředí

Ochrana a management biotopů alpínského pásma v CHKO Jeseníky

Conservation and Management of Alpine Ecosystems in PLA Jeseniky

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Petr Zasadil, Ph.D.

Konzultant: Ing. Karel Kavalec

Zpracovala: Ludmila Flosová

2008

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Ochrana a management biotopů alpínského pásma v CHKO Jeseníky“ vypracovala samostatně s použitím odborné literatury uvedené v seznamu, který je součástí této práce.

V Praze dne 5. 5. 2008

.....

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu své bakalářské práce Ing. Petru Zasadilovi Ph.D. za pomoc při zpracování a za odborné konzultace. Dále Ing. Karlu Kavalcovi ze Správy CHKO Jeseníky za poskytnuté literární prameny a materiály.

Abstrakt

V první části práce je oblast CHKO Jeseníky popsána z hlediska základních charakteristik, a to popis geologických, půdních, hydrologických a klimatických poměrů. Dále je vymezena horní hranice lesa, která určuje (ohraničuje) oblast alpského bezlesí.

Jednotlivé alpské biotopy jsou uvedeny v následující části spolu s přehledem vyskytující se vegetace, ekologickou charakteristikou a rozšířením daného biotopu. Ohrožení biotopů je sledováno ve dvou časových rovinách – historické a současné, dále jsou uvedeny zásadní principy a postupy vedoucí k jejich udržení nebo navrácení do původních stavů – ochranný management.

V poslední části je poskytnuto srovnání s jinými oblastmi, které jsou blízké Hrubému Jeseníku – Krkonošemi a slovenskými Karpaty.

Klíčová slova: CHKO Jeseníky, horní hranice lesa, alpské pásmo, ochrana biotopů

Abstract

In the first part of the thesis there is a description of PLA Jeseniky area in terms of basic characteristics, i.e. geological, soil, hydrogeological and climatical relations. The alpine treeline that determines alpine forest-free area is defined.

Particular alpine biotopes are mentioned in the next part altogether with the overview of incident vegetation, ecological characteristics and distribution of given biotope. Endangered biotopes are observed in two time lines – historical and present one. Then basic principles and procedures leading to their preservation or restoration to original condition – so called environmental management.

In the last part the comparison with other areas that are close to the Hruby Jesenik like Krkonose or slovakian Carpathian Mountains, is provided.

Keywords: PLA Jeseníky, alpine treeline, alpine zone, conservation of alpine biotopes

Obsah:

1	Úvod	7
2	CHKO Jeseníky	8
2.1	Obecná charakteristika území.....	8
2.2	Geologické a půdní poměry	9
2.3	Hydrografické poměry	9
2.4	Klimatické poměry	9
2.5	Horní hranice lesa a alpínské bezlesí v CHKO Jeseníky.....	10
3	Biotypy alpínského pásma.....	12
3.1	Alpínské trávníky (<i>Juncetea trifidi</i>).....	13
3.1.1	Vyfoukávané alpínské trávníky (<i>Juncion trifidi</i>)	13
3.1.2	Zapojené alpínské trávníky (<i>Nardo strictae-Caricion</i>)	13
3.2	Alpínská a subalpínská keříčková vegetace (<i>Loiseleurio-Vaccinietea</i>).....	14
3.2.1	Alpínská vřesoviště (<i>Avenello flexuosae-Callunetum vulgaris</i>).....	14
3.2.2	Subalpínská brusnicová vegetace (<i>Genisto-Vaccinion</i>)	14
3.3	Sněhová vyležiska (<i>Salicion herbaceae</i>)	15
3.4	Subalpínská vysokobylinná vegetace (<i>Mulgedio-Aconitetea</i>)	15
3.4.1	Subalpínské vysokostébelné trávníky (<i>Calamagrostion villosae</i>).....	16
3.4.2	Subalpínské vysokobylinné nivy (<i>Adenostyilion alliariae</i>).....	16
3.4.3	Subalpínské kapradinové nivy (<i>Dryopterido filicis-maris-Athyrium distentifolii</i>).....	17
3.5	Skalní vegetace sudetských karů (<i>Agrostion alpinae</i>)	17
3.6	Acidofilní vegetace alpínských skal a drolin (<i>Juncion trifidi</i>)	18
3.7	Subalpínské listnaté křoviny (<i>Salicion silesiaca</i>).....	18
3.8	Subalpínské prameniště (<i>Swertio-Anisothecion squarrosi</i>).....	19
3.9	Subalpínské smilkové trávníky (<i>Nardion strictae</i>)	20
4	Vlivy a faktory ohrožující biotypy alpínského pásma v CHKO Jeseníky	21
4.1	Historie využívání nejvyšších poloh Hrubého Jeseníku	21
4.2	Současná situace.....	22
4.2.1	Vysazování expanzivních dřevin	22
4.2.2	Eutrofizace	25
4.2.3	Rekreační aktivity	25

5	Ochrana a management	27
5.1	Obecné zásady ochrany přírody a managementu.....	27
5.2	Zonace CHKO Jeseníky	27
5.3	Management	28
5.3.1	Pastva	28
5.3.2	Seč.....	30
5.3.3	Odstraňování invazních druhů rostlin	30
5.3.4	Regulace turistického ruchu	31
6	Srovnání s jinými oblastmi.....	32
6.1	Krkonoše.....	32
6.2	Karpaty	33
7	Závěr	35
8	Použitá literatura	37
9	Přílohy	42